

POZAREJESTRACYJNE ZASTOSOWANIA EMULSJI TŁUSZCZOWYCH W LECZNICTWIE

Agnieszka Prusko¹

¹*Apteka Szpitalna, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku*

Emulsje tłuszczowe zostały wprowadzone do praktyki klinicznej żywienia pozajelitowego około sześćdziesiąt lat temu, przede wszystkim jako źródło energii oraz nienasyconych kwasów tłuszczowych. W odróżnieniu od glukozy charakteryzuje je większa gęstość kaloryczna, niższa osmolarność, neutralne pH oraz działanie osłaniające na śródbłonek naczyń [1,2]. Poza tym rejestracyjnym wykorzystaniem emulsje tłuszczowe są również stosowane jako antidotum w stanach zagrożenia życia spowodowanych ogólnoustrojową toksycznością leków miejscowo znieczulających. Chociaż mechanizm tego działania nie był jeszcze w pełni wyjaśniony, terapia była na tyle skuteczna, że w 2007 roku zalecono umieszczenie preparatów lipidowych w miejscach, gdzie stosowane są leki miejscowo znieczulające [3]. Od tamtej pory rozpoczęły się badania nad zastosowaniem emulsji tłuszczowych przy zatruciach innymi ksenobiotykami, które wykazały, że terapia może być skuteczna po przedawkowaniu również takich leków lipofilnych jak: trójpierścieniowe leki przeciwdepresyjne, werapamil, propranolol czy amlodypina. Zastosowanie to może być wykorzystywane przy przedawkowaniu leków nawet u dzieci [4]. W ostatnich latach zaczęto także stosować dożylnie emulsje tłuszczowe w terapii nawracających poronień, których powodem mogły być problemy immunologiczne. Postulowany mechanizm ochronny obejmuje wpływ lipidów na cytotoksyczność komórek NK, jednak dalsze badania tego zjawiska są konieczne, aby terapia mogła być zalecana do szerokiego zastosowania.

PIŚMIENNICTWO:

- [1] Sobotka L. (red.), „Podstawy żywienia klinicznego”, Kraków: Scienfica, 2013
- [2] Ciszewska-Jędrasik Maria, „Żywienie pozajelitowe. Część II. Preparaty stosowane w żywieniu pozajelitowym.” w: „Farmacja Polska”, 2008, 64
- [3] Picard J, Ward SC, Zumpe R, Meek T, Barlow J, Harrop-Griffiths W. „Guidelines and the adoption of “lipid rescue” therapy for local anesthetic toxicity.” w: „Anaesthesia”, 2009, 64
- [4] Thompson, Amanda M, Carlos R Franco Palacios, and Maria N Henriksen, „Intravenous Lipid Emulsion and High-Dose Insulin as Adjunctive Therapy for Propranolol Toxicity in a Pediatric Patient.” w: „American Journal of Health-System Pharmacy: AJHP: Official Journal of the American Society of Health-System Pharmacists”, 2016, 73, 12